

Täysistunto

Tiistai 10.12.2024 klo 22.10—1.47

16. Hallituksen esitys eduskunnalle lasten ja nuorten terapiatakuuta koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 131/2024 vp
Valiokunnan mietintö StVM 26/2024 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

1.38 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Tänään käsittelemme lakiehdotusta, joka merkitsee käännekohtaa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa. Terapiatakuu on hallituksen vastaus vuosien huoleen siitä, että lapset ja nuoret eivät ole saaneet tarvitsemaansa apua riittävän nopeasti. Me ehdotamme, että alle 23-vuotiaat lapset ja nuoret pääsevät mielenterveyspalveluihin, kuten lyhytpsykoterapiaan, 28 vuorokauden sisällä hoidon tarpeen toteamisesta. Se on pitkä aika mutta maksimiaika.

Arvoisa puhemies! Tämä uudistus ei ole vain parannus palveluihin, vaan se on lupaus ja tae, lupaus siitä, että yksikään nuori ei jää yksin ahdistuksensa tai masennuksensa kanssa, tai siitä, että yhteiskuntamme asettaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin etusijalle. Terapiatakuu on konkreettinen osoitus siitä, miten hallitus kantaa vastuunsa lapsista ja nuorista, heidän perheistään sekä tulevaisuuden Suomesta.

Arvoisa puhemies! Miksi tämä lakiehdotus on niin tärkeä? Koska nuorissa ja lapsissa on tulevaisuutemme. Jokainen nuori, joka saa oikea-aikaista apua, on askel kohti terveempää, vahvempaa ja kestävämpää Suomea. Tämä lakiesitys tukee perheiden hyvinvointia, ehkäisee nuorten syrjäytymistä ja varmistaa, että heillä on mahdollisuus opiskella ja kasvaa ehjiksi aikuisiksi ihmisiksi. Terapiatakuuta kohtaan esitetty kritiikki on arvokasta. Vaikka esitys koskee alle 23-vuotiaita, olemme valmiita arvioimaan kohderyhmän laajentamista tulevaisuudessa. Resurssien riittävyys varmistetaan lisäämällä rahoitusta hyvinvointialueille ja kehittämällä psykoterapiakoulutusta.

Lasten ja nuorten terapiatakuu ei yksin ratkaise mitään. Se on tärkeä osa laajempaa mielenterveysstrategiaa, johon sisältyvät ennaltaehkäisy ja matalan kynnyksen palvelut. Näillä toimilla varmistamme, että uudistus on askel kohti kattavampia ja oikea-aikaisempia mielenterveyspalveluja.

Arvoisa puhemies! Tämä ei ole vain lakiehdotus, tämä on investointi lapsiimme, nuoriimme ja koko Suomen tulevaisuuteen. Kannatan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan esitystä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 132/2024 vp

muuttamattomana. Yhdessä voimme varmistaa, että jokainen lapsi ja nuori saa tarvitsemansa avun ajoissa. Tämä on lupaus, joka meidän on pidettävä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm poissa, edustaja Nurminen poissa, edustaja Siponen poissa, edustaja Merinen poissa. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

1.42 Merja Rasinkangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen mukainen terapiatakuu mahdollistaa lasten ja alle 23-vuotiaiden pääsyn perusterveydenhuoltoon kuuluvaan lyhytpsykoterapiaan tai psykososiaalisen hoidon piiriin 28 vuorokauden kuluessa siitä, kun tarve tällaiselle hoidolle on todettu.

Kehityopsykologi, professori Riikka Korja Turun yliopistosta on lausunnossaan todennut, että lapset ja nuoret tarvitsevat ensisijaisesti kuulemistä ja kohtaamista, aikuista, joka on kiinnostunut juuri heistä. Vanhempien vastuuta kasvatustehtävässä tulee myös korostaa. Vanhempien tulisi olla juuri ne aikuiset, joille lapsi voi puhua ja purkaa tuntojaan niin hyvässä kuin pahassa. Vanhemmat voivat sanoittaa nuorelle vastoinkäymisiin liittyviä tunteita ja tukea lasta ja nuorta selviytymään elämän tuomista haasteista. Elämä ei ole aina kivaa. Se on joskus myös epäreilua, eikä aina voi onnistua kaikessa, mutta siitäkin selvitään.

Lasten kasvatuksessa onkin tärkeää tuottaa myös pettymyksiä. Esimerkiksi pienessä kilpailussa koettu häviäminen opettaa lasta hyväksymään sen, että joku voittaa ja joku jää viimeiseksi — sillä kertaa. Häviämään oppiminen vahvistaa itsetuntoa ja kasvattaa sisua, sitä tässä maailmassa tarvitaan. Kuunteleva tai läsnä oleva aikuinen voi olla päiväkodin aikuinen, koulussa opettaja tai kuka tahansa välittävä aikuinen vaikkapa harrastustoiminnassa. Tänä päivänä lapsia suojellaan liikaa kaikenlaisilta pettymyksiltä, jolloin he eivät opi sitä, että nekin kuuluvat elämään. Vanhempien tehtävä on tukea, lohduttaa ja kannustaa.

Lasten ja nuorten normaaliin kehitykseen kuuluu psyykkistä oireilua reaktionä erilaisiin elämänmuutoksiin ja tilanteisiin, eikä läheskään aina ole kysymys mielenterveyden järkkymisestä. Siksi jokainen lapsi ja nuori ja hänen perheensä tarvitsee tietoa ja tukea siitä, että kehitys etenee täysin normaalilla, toivotulla tavalla.

Nykypäivän digimaailmassa voi nuorten nerokkuus käyttää sosiaalisen median sovelluksia yllättää vanhemmat. Moni huoltaja ei edes tiedä, missä sovelluksissa hänen lapsensa on ja mitä kaikkea hänen lapsensa tekee vaikkapa TikTokissa, Snapchatissa tai Telegram-sovelluksessa. Sosiaalisessa mediassa nuorten kommunikointi on joskus hyvin raadollista ja loukkaavaa. Siellä on haukkumista, nimittelyä, uhkailua ja luvatta laitettuja toisen oppilaan kuvia ja niin edelleen. Nämä ovat omiaan lisäämään nuorten ahdistusta.

Jokaisella lapsella ja nuorella ja hänen perheellään on oikeus ennalta ehkäisevään terveydenhuoltoon. Terapiatakuun tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyden häiriöiden ehkäisyn ja hoidon sekä tuen saatavuutta nopeasti. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen poissa. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

1.45 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Vastalauseesta 1 ilmenevin perustein esitän, että hyväksytään vastalauseen 1 mukaiset lausumaehdotukset 1—7.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 132/2024 vp

1.45 Pinja Perholehto sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Kontulan tekemiä seitsemää lausumaehdotusta.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.